

Asia: VN/4278/2023

Lausuntopyyntö erityisosaajadirektiivin täytäntöönpanosta

Lausunnonantajan lausunto

Määritelmät

Kelalla ei ole lausuttavaa määritelmiä koskevaan kysymykseen.

Soveltamisala

Kelalla ei ole lausuttavaa soveltamisalaan koskevaan kysymykseen.

Mille tasolle EU:n sinisen kortin palkkakynnys tulisi asettaa (taso valittava väliltä 1,0–1,6 kertaa keskimääräinen palkansaajan bruttopalkka)? Direktiivinart. 5(2)

Kelalla ei ole lausuttavaa palkkakynnyksen tasoon koskevaan kysymykseen.

Tulisiko ottaa käyttöön alemmat palkkakynnykset? Direktiivin art. 5(4) ja 5(5).

Kelalla ei ole lausuttavaa alempien palkkakynnyksien koskevaan kysymykseen.

EU:n sinisen kortin myöntäminen

Kelalla ei ole huomautettavaa koskien EU:n sinisen kortin myöntämisen edellytyksiä. Lain kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä korkeaa osaamistasoa vaativaa työtä varten 5 § 2 momentin mukaan oleskelulupa myönnettäisiin kahdeksi vuodeksi. Tämä olisi oleskeluluvan voimassaolon enimmäispituus. Jos työsuhde olisi tätä lyhyempi, lupa myönnettäisiin työsuhteen pituuden mukaan lisättynä kolmella kuukaudella, mutta kuitenkin enintään kahden vuoden pituisena. Kela kiinnittää jatkossakin huomiota työsuhteen pituuteen ja voimassaoloon työskentelyyn perustuvan etuuslainsäädännön toimeenpanossa.

Perheenjäsenen oleskelulupa

Lain kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä korkeaa osaamistasoa vaativaa työtä varten 10 § EU:n sinisen kortin saaneen perheenjäsenelle myönnetään hakemuksesta oleskelulupa perhesiteen perusteella vastaavaksi ajaksi kuin EU:n sinisen kortin haltijan oleskelulupa. Perheenjäsenellä on rajoittamaton työnteko-oikeus. Kelalla ei ole huomautettavaa asiasta.

Perheenjäsenen oikeus asumisperusteisiin etuuksiin määritellään lain asumisperusteisesta sosiaaliturvasta rajat ylittävissä tilanteissa (AspSotuL 16/2019) perusteella. Suomeen kolmannesta maasta tulevien henkilöiden Suomeen muuton ja täällä asumisen vakinaisuus ratkaistaan huomioimalla kotikuntalain 4 §.

Hakemuksen hylkäysperusteet

Lain kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä korkeaa osaamistasoa vaativaa työtä varten 8 § 3 momentissa säädetäisiin, että 2 momentin soveltamisessa olisi otettava huomioon kaikki tapaukseen olosuhteet kokonaisuudessa eli kyseessä olisi kokonaisharkinnan suorittaminen hallintolain 6 §:n hallinnon oikeusperiaatteiden mukaisesti. Kela näkee kannatettavana, että kokonaisharkinta on mainittu hyvän hallintotavan turvaamiseksi.

EU:n sinisen kortin peruuttaminen ja uusimatta jättäminen

Lain kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä korkeaa osaamistasoa vaativaa työtä varten 9 § 6 momentissa säädetäisiin, että 2–5 momenttia sovellettaessa tulisi ottaa huomioon tapauksen erityiset olosuhteet kokonaisuudessaan eli kyseessä olisi kokonaisharkinnan suorittaminen hallintolain 6 §:n hallinnon oikeusperiaatteiden mukaisesti. Kela näkee kannatettavana, että erityiset olosuhteet eli kokonaisharkinta on mainittu hyvän hallintotavan turvaamiseksi.

Yhdenvertainen kohtelu

Kela muistuttaa, että EU:n sinisen kortin haltijoita olisi kohdeltava yhdenvertaisesti niillä sosiaaliturvan osa-alueilla, jotka on lueteltu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 883/2004 3 artiklassa.

Asumisperusteisesta sosiaaliturvasta rajat ylittävissä tilanteissa annetussa laissa (AspSotuL 16/2019) ei ole nyt kumotun soveltamisalain (soveltamisalalaki 1573/1993) tapaan luetteloita vakinaista Suomessa asumista osoittavista seikoista. EU:n sinisen kortin haltijoita ei ole AspSotuL:issa erikseen mainittu. Heidän oikeutensa asumisperusteisiin etuuksiin Suomessa asuvina tai työskentelevinä ratkaistaan samoin kuin muidenkin kolmansista maista tulevien henkilöiden. Tämä tarkoittaa Suomessa työskentelyn arvioimista AspSotuL:n 7 ja 8 §:n perusteella ja Suomessa asumisen arvioimista kotikuntalain 4 §:n säännösten perusteella. AspSotuL:n 4 §:n edellytys laillisesta maassa oleskelusta ja oleskeluluvasta täyttyy erityisosaajadirektiivin perusteella myönnetyn oleskeluvan myötä.

Pitkään oleskelleen EU-oleskelulupa

Kelalla ei ole lausuttavaa koskien pitkään oleskelleen EU-oleskelulupaa.

Käsittelyaikaa koskeva sääntely

Kelalla ei ole huomautettavaa koskien käsittelyaikaa koskevaa sääntelyä.

Liikkuvuutta koskeva sääntely

Kelalla ei ole lausuttavaa koskien liikkuvuutta koskevaan sääntelyyn.

Työnantajiin kohdistettavat seuraamukset

Kelalla ei ole lausuttavaa koskien työnantajien kohdistettavien seuraamuksien koskevaan kysymykseen.

Muutoksenhakua koskeva sääntely

Kelalla ei ole lausuttavaa koskien muutoksenhakua koskevan sääntelyyn koskevaan kysymykseen.

Muuta, yleistä asiaa HE-luonnoksesta

Kansaneläkelaitos (Kela) kiittää mahdollisuudesta antaa kansallista täytäntöönpanoa koskevan lausunnon Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivistä (EU) 2021/1883, kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä korkeaa osaamistasoa vaativaa työtä varten sekä neuvoston direktiivin 2009/50/EY kumoamisesta.

Yleisenä kommenttina voidaan todeta, että oikeus Kelan myöntämiin asumisperusteisiin etuuksiin määritellään asumisperusteisesta sosiaaliturvasta rajat ylittävissä tilanteissa annetun lain mukaan (AspSotUL 16/2019) ja oleskeluluvan tyyppi ei itsessään vaikuta oikeuteen eri etuuksiin. Pääsääntöisesti erityisosaajadirektiivin soveltamisalaan kuuluvat erityisosaajat myös täyttävät AspSotUL § 7 ansiotasovaatimuksen.

Erityisosaajilla ja heidän perheenjäsenillään on oikeus hoitoetuuksiin Suomessa, kun Maahanmuuttovirasto on myöntänyt työntekijälle ja hänen perheenjäsenelleen Suomessa oleskeluun ja työskentelyyn oikeuttavan oleskeluluvan, johon on merkitty ”EU:n sininen kortti” (blue card). Heidän oikeudestaan julkisen terveydenhuollon palveluihin on säädetty laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (56 §). Esityksen mukaan pykälää on tarkoitettu muuttamaan niin, että EU:n sinisestä kortista ei enää säädettäisi ulkomaalaislaissa, vaan ehdotettavassa uudessa laissa kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä korkeaa osaamistasoa vaativaa työtä varten. Perheenjäsen kuitenkin määriteltäisiin edelleen ulkomaalaislain 37 §:ssä. Lakimuutoksella ei kuitenkaan pitäisi olla sisällöllistä vaikutusta terveydenhuolto-oikeuksiin.

Kelan sosiaaliturvan toimeenpanon sujuvoittamisen kannalta olisi hyvä, jos erityisosaajille olisi yhteneväiset säännöt kansalliselle ulkomaalaislain §73 erityisasiantuntijan oleskeluluvan haltijalle ja EU:n sinisen kortin haltijalle työsuhteen päättymisen tai keskeytymisen kannalta. Muutokset, jotka edistävät yhdenvertaista kohtelua näiden kahden lupien luvanhaltijoiden välillä nähdään Kelan puolesta kannatettavana. Tämä myös edistäisi Kelan yhdenvertaisuus- ja palveluperiaatteetta.

Oikeus opintotukeen käsitellään myös hallituksen esityksessä. Kelalla ei ole huomautettavaa kirjauksista.

Helle Mia
kela

Lång Karolina
Kansaneläkelaitos